

Zamki Polski. Opolskie i Pomorze.

Ostatnio wspominaliśmy zamki Wielkopolski i Ziemi Lubuskiej.
Wymieńmy teraz zamki Ziemi Opolskiej i Pomorza.

Opolskie.

-**Brzeg – Zamek Piastów Śląskich** – jego początki sięgają XIII w. ; był siedzibą Piastów śląskich; charakterystyczne dla tego zamku są kamienne rzeźby Piastów w bramie głównej oraz piętrowe krużganki; w XVI w. został przebudowany na styl renesansowy; podobny architektonicznie do krakowskiego Wawelu; współcześnie znajduje się tutaj muzeum.

-**Moszna** - z parkiem krajobrazowym; okazała rezydencja z XIX w. stylu eklektycznym; dawna siedziba rodu przemysłowców Tiele – Wincklerów; znajdują się tutaj wytworne komnaty, podziemne korytarze i wieże widokowe.

-**Otmuchów** – zamek średniowieczny z XIV w.; dawna siedziba biskupów wrocławskich; w XVI w. przebudowany w stylu renesansowym a w XVII w. - w stylu baroku; charakterystyczne dla tego zamku są „końskie schody”; do dziś przetrwało jedynie skrzydło północno-wschodnie; obecnie mieści się tutaj dom kultury, hotel i restauracja; z zamkowej wieży można podziwiać piękny widok na okolicę.

Pomorze.

-**Bytów** – zamek krzyżacki z przełomu XIV i XV w.; późniejsza siedziba książąt pomorskich; jest zbudowany na planie prostokąta; posiada trzy okrągłe baszty i jedną wieżę w kształcie kwadratu, zwaną Prochową; został zniszczony podczas wojen polsko-szwedzkich; dzisiaj znajduje się tu Muzeum Zachodniokaszubskie, hotel, restauracja i biblioteka.

-**Człuchów** – zamek krzyżacki z XIV w.; drugi co do okazałości Podzamek krzyżackim w Malborku; dawna rezydencja komtura krzyżackiego – m. in. Ulricha von Jungingena i Konrada von Wallenrode; później własność władz pruskich; pozostałościami po zamku są obecnie fragmenty murów, wieża i nie spenetrowane podziemia; zamek dostępny do zwiedzania.

-**Darłowo**- Zamek Książąt Pomorskich w stylu gotyckim z połowy XIV w.; obecnie znajduje się tu muzeum; w XVIII i XIX w. mieściło się tutaj więzienie; z wieży rozciąga się piękny widok na okolicę.

-**Malbork** – zamek krzyżacki; największy zamek ceglany w Europie; budowany od 128- - do połowy XV w; w jego skład wchodzi: Zamek Wysoki, Zamek Średni – dawna siedziba Wielkiego Mistrza Zakonu i Podzameczce; jest otoczony fosami i murami z basztami; został zdobyty przez wojska polsko-litewskie w 1457 r.; do 1772 r. (pierwszy rozbiór Polski) rezydowali tu polscy królowie; w XVIII, XIX w. oraz podczas pierwszej wojny światowej zamek ulegał zniszczeniu ale został odbudowany; obecnie znajduje się tu muzeum; można tu podziwiać komnaty, korytarze i cenne eksponaty; zamek znajduje się ma Liście Światowego dziedzictwa UNESCO.

-**Pęczino** – zamek został wzniesiony na przełomie XIV i XV w. przez joannitów na usypanym wzniesieniu, w rozwidleniu rzek Pęczynki i Krąpieli; w XV w. został przebudowany w stylu renesansowym przez ród Borków; z kolei Puttkamerowie dokonali przebudowy w stylu neogotyckim; obecnie jest własnością prywatną aczkolwiek można dostępną dla zwiedzających; mieści się tutaj izba regionalna i sala tortur.

-**Gniew** – dawna twierdza krzyżacka z XIV w.; później siedziba polskich starostów; znajduje się tu muzeum - izba tortur i hotel.

-**Kwidzyn** –zamek z początku XIV w. należał do Kapituły Pomezkańskiej; przypomina swoim wyglądem zamki krzyżackie; elementem wyróżniającym ten zamek jest tzw. gdanisko – tj. wysoka wieża sanitarno-ustępowa (latryna) połączona gankiem wspartym na arkadach z zamkiem; podczas „potopu” szwedzkiego został zniszczony; obecnie odbudowany; znajduje się tu Oddział Muzeum Zamkowego w Malborku.

-**Słupsk** – zamek Książąt Pomorskich; mieści się tu Muzeum Pomorza Środkowego; znajduje się tu największa na świecie kolekcja dzieł Stanisława Ignacego Witkiewicza „Witkacego”; został wybudowany na początku XVI w. w stylu neogotyckim; przebudowany w stylu renesansowym; w XVIII w. mieściły się tu koszary wojskowe; dostępny dla zwiedzających.

-**Stare Drawsko** – ruiny warownego zamku joannitów Drahim z XIV w., nad jeziorami Żerdno i Drawsko; znajduje się tu skansen - zrekonstruowana średniowieczna osada (dziedziniec otoczony chatami); z punktu widokowego można podziwiać jezioro.

-**Szczecin** – Zamek Książąt Pomorskich; wspaniały, renesansowy zamek znajdujący się na Wzgórzu Zamkowym; początki powstania budowli sięgają XIV w. jednak dawno istniał tu gród słowiański; w XVI w. zamek przebudowano; zamek był w posiadaniu Gryfitów, potem wojsk szwedzkich a następnie pruskich; twierdza została po wojnie odbudowana; można tu zobaczyć sarkofagi książąt pomorskich z XVII w.

-**Sztum** –zamek warowny z XIV w.; przebywał tu Wielki Mistrz Ulrich von Jungingen; w XVII w. podczas wojen szwedzkich w zamek został zniszczony; obecnie widnieją tylko pozostałości muru obronnego, dziewiętnastowieczne dwa skrzydła zamkowe i część fosy; znajduje się tu siedziba oddziału Muzeum Zamkowego w Malborku.

-**Świdwin** – średniowieczny zamek zbudowany początkowo w stylu gotyckim a następnie w XVI w. przebudowany przez joannitów w stylu renesansowym i barokowym; częściowo udostępniony zwiedzającym; z wieży można podziwiać okolicę.

Źródła:

-Mapa Zamków Polski, Wydawnictwo COMPASS; Kraków, ISBN 978-83-7605-874-0;

-Brzeg – Zamek Piastów Śląskich w Brzegu, [online], [dostęp: 27 października 2020],

Dostępny w Internecie: <

https://pl.wikipedia.org/wiki/Zamek_Piast%C3%B3w_%C5%9A%C4%85skich_w_Brzegu >;

-Pałac w Mosznej, [online], [dostęp: 27 października 2020], Dostępny w Internecie:

<https://pl.wikipedia.org/wiki/Pa%C5%82ac_w_Mosznej >;

-Zamek w Otmuchowie, [online], [dostęp: 27 października 2020], Dostępny w Internecie: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Zamek_w_Otmuchowie >;

-Zamek w Bytowie, [online], [dostęp: 27 października 2020], Dostępny w Internecie: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Zamek_w_Bytowie >;

-Zamek w Człuchowie, [online], [dostęp: 27 października 2020], Dostępny w Internecie: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Zamek_w_Cz%C5%82uchowie>;

-Zamek Książąt Pomorskich w Darłowie, [online], [dostęp: 27 października 2020], Dostępny w Internecie: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Zamek_Ksi%C4%85%C5%BC%C4%85t_Pomorskich_w_Dar%C5%82owie >;

-Zamek w Malborku, [online], [dostęp: 27 października 2020], Dostępny w Internecie: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Zamek_w_Malborku >;

-Zamek w Pęczynie, [online], [dostęp: 27 października 2020], Dostępny w Internecie: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Zamek_w_P%C4%99zynie >;

-Zamek w Gniewie, [online], [dostęp: 27 października 2020], Dostępny w Internecie: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Zamek_w_Gniewie >;

-Zamek w Kwidzynie, [online], [dostęp: 27 października 2020], Dostępny w Internecie: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Zamek_w_Kwidzynie >;

-Zamek Książąt Pomorskich w Słupsku, [online], [dostęp: 27 października 2020], Dostępny w Internecie: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Zamek_Ksi%C4%85%C5%BC%C4%85t_Pomorskich_w_S%C5%82upsku>;

-Zamek Drahim w Starym Drawsku, [online], [dostęp: 27 października 2020], Dostępny w Internecie: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Zamek_Drahim_w_Starym_Drawsku >;

-Zamek Książąt Pomorskich w Szczecinie, [online], [dostęp: 27 października 2020], Dostępny w Internecie: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Zamek_Ksi%C4%85%C5%BC%C4%85t_Pomorskich_w_Szczecinie >;

-Zamek w Sztumie, [online], [dostęp: 27 października 2020], Dostępny w Internecie: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Zamek_w_Sztumie >;

-Zamek w Świdwinie, [online], [dostęp: 27 października 2020], Dostępny w Internecie: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Zamek_w_%C5%9Awidwinie .

Oprac. I Rams